

efter Tørvenes Beskaffenhed kun være Tale om at anvende dem paa Stedet og da til Fremstilling af Elektricitet; men efterhaanden som Kulpriserne gaar ned — og man ved ikke, hvor langt de vil gaa ned —, skal man sikkert være varsom med at binde store Kapitaler i et saadant Foretagende, i hvert Fald bør man gaa forsøgsvis frem. Man ved heller ikke, hvad der kommer ud af de Forsøg, der gøres med Hensyn til Vindkraftens rationelle Udnyttelse til Fremstilling af Elektricitet; og ej heller ved man, hvorledes det kan gaa med Overførelsen af elektrisk Kraft fra Norge. Hvad vi derimod bør gøre, og efter min Mening snarest; er at tage fat paa Afvandingen. Møsen vil da synke sammen, hvad der vel varer et Aar eller to, hvorved den bliver fastere. De Forsøg, der er gjorte paa Tylstrup Forsøgsstations Mosestation, viser, at Vildmosen er dyrkelig og navnlig meget anvendelig til Græskultur. Efter en Kultivering bestaaende i Jævning og Tilførsel af Kalk eller Mergel og Kunstgødning paa denne Mosestation er der indvundet ret betydelige Arealer til Kreaturgræsning. Jeg har ikke Tallene derfra, men jeg ved, der ved jævnlige Vejninger er ført Kontrol med Kreaturerne Tilvækst. Jeg har set Græsningen, og baade den og Kreaturerne ser godt ud. Naar Afvandingen er sket og Udgrøftningerne foretagne, vil jeg mene, det var praktisk at dele Vildmosen i Parceller paa f. Eks. 50 Tdr. Land eller maaske noget mindre; og Staten vil da sikkert staa sig bedst ved at overlade private Jordbrugere disse Parceller til Græsningskulturer.

Endelig maa jeg gøre den Bemærkning, at efter at Staten nu har erhvervet de 5 000 Tdr. Land, vil jeg være betænkelig ved, om Sagen straks blev taget ud af Hænderne paa det udmærkede Udvalg, der har købt Arealet, og som hidtil har haft Indstillingsretten i denne Sag. De Mænd, der sidder i dette Udvalg, Forsøgsbestyrer Jakobsen, Tylstrup, som vistnok er den, der her i Landet har den største Erfaring med Hensyn til Dyrkning af Højmoser; Statskonsulent Frederik Hansen, Forpagter Sonne, Konsulent M. K. Kristensen, Konsulent for de jyske Landboforeninger, og Dr. Mentz er indsigtfulde, erfarne Mænd, ikke Eksperimentmagere, de sidder inde med mange Betænelser for at kunne træffe det rette med Hensyn til, hvorledes denne Sag skal gribes an. Jeg vil henstille til Landbrugsministeren, at han lader dette Udvalg bestaa som raadgivende, i alt Fald til at begynde med, med Hensyn til, hvad der skal ske med disse Arealer. Det kan godt

være, at der er truffet Overenskomst, hvor efter de egentlig skal gaa ind under Statens Grundforbedringsvæsen, men jeg vil dog være mere tryk ved, at det nævnte Udvalg, i alt Fald til at begynde med, er med i Overvejelserne og Planerne vedrørende Udnyttelsen af Vildmosen.

De her nævnte Ændringsforslag er paa et Par nær stillede af Landbrugsministeren og tiltraadte af Udvalget; et Par enkelte er stillede af Udvalget.

Med Hensyn til § 26 har Finansudvalget, som det vil fremgaa af Betænkningens Nr. 214, spurgt om, hvad Brug der var gjort af Bevillingen til rentebærende Udlaan af Stats-Laanefonden til Hedekommuner til videre Udlaan til Opdyrkning af Hede- og Mose-lodder. Der har i mange Aar været bevilget 30 000 Kr. paa Finansloven til dette Udlaan. I en Svarskrivelse, vi har modtaget, oplyses det, at der i 1919—20 kun er udlaant 21 050 Kr. Det er i og for sig mærkeligt, thi Vilkaarene for Laanene er gode. De findes i Finanslovforslaget Sp. 515 i Tillæg A. og er følgende: Der svares 4 pCt. i Rente af Laanet, og Laanene er afdragsfrie i 5 Aar; i de følgende 10 Aar afdrages der ½ pCt., foruden at der svares 4 pCt. Rente, og derefter afdrages Laanene med 2 pCt. Men der forlanges Kommune-garanti for Laanene, og det virker maaske noget hemmende.

I Betænkningens Nr. 217 forbeholder Udvalget sig med Hensyn til Erhvervelsen af nye Plantagearealer under Klitvæsenet sin Stilling til tredje Behandling. Men da Sagen er nævnt her, vil ærede Medlemmer, som interesserer sig for Sagen, kunne faa Adgang til at tale derom. I Betænkningens Nr. 218 refereres det, at Finansudvalget har spurgt Landbrugsministeren om, hvor vidt man er kommet med Nybygningerne paa den kongelige Veterinær- og Landbo-højskole samt Statsfrøkontrollen. Af en Svarskrivelse med Bilag vil man se, hvad der er opført, og hvad der yderligere paa-tænkes opført. Det er meget store Byggeforetagender, der er bevilget Penge til af Rigsdagen, og der kan desværre ventes betydelige Overskridelser.

I Betænkningens Nr. 219 findes der en almindelig Udtalelse, der tager Sigte paa alle de forskellige Ministeriers Budgetter; idet Udvalget har taget almindeligt Forbehold med Hensyn til de paa de forskellige Budgetter opførte Udgifter til Brændsel. Det er givet, at Nedgangen i Kulprisen maa give sig Udslag paa Statsregnskabet. I alt Fald regner de Udgifter, der er budgetterede paa Finanslovforslaget;